

Nyhedsbrev nov. 2006

Studierejse til Syrien og Libanon

Den 20.okt. – 1.nov. 2006 deltog otte kristne og muslimer tilknyttet Islamisk-Kristent Studiecenter og ni ditto, tilknyttet *Dialogcentret Emmaus* i Oslo i en studierejse til Damaskus, Aleppo og Beirut. Gruppen bestod bl.a. af præster, imamer, studerende og lærere og blev forberedt af IKS i samarbejde med direktør for Det Danske Institut i Damaskus, dr. Jørgen S. Nielsen.

Formålet med turen var at få et indtryk af, hvordan kristne og muslimer interagerer i de to lande. Hvad kan vi lære af hinanden i Danmark og i de to lande? Gruppen mødtes med kristne og muslimske ledere og politikere, dialogpraktikere og universitetsfolk og besøgte centre og organisationer, hvor man samarbejder om konkrete projekter. Sammen overværede gruppen flere kristne gudstjenester og ceremonier i forbindelse med ramadan og Eid ul-Fitr.

Deltagerne havde sammen med en kristen ungdomsgruppe en heldagsudflugt til de kristne bjerglandsbyer, *Sedneya* og *Maaloula*, ca. 50km nord for Damaskus, hvor der stadig tales aramæisk, samt *Deir Mar Musa*, som er et kloster for interreligiøs samvær og samarbejde.

Derudover var der i Damaskus bl.a. besøg hos Det Danske Institut, Jesu Små Søstre, en palæstinensisk og en syrisk (fra Golan højderne) flygningelejr, University of Islamic Studies og dets rektor, *Muhammad al-Habash* (sufi sheikh og parlamentsmedlem) samt Sheikh Kuftaro Foundation.

I *Aleppo* mødtes gruppen bl.a. med præsidenten for den armensk-evangeliske kirke, den syrisk-ortodokse ærkebiskop, muftien over Aleppo og stormuftien over Syrien. Aleppo er en af de byer i Mellemøsten, hvor kristne og muslimer lever mest harmonisk med hinanden. Vi fik en klar oplevelse af, at dette ikke blot var ord, men virkelighed. Det fremgik tydeligt af den ægte venskabelige måde, man omgikkes hinanden og arbejdede sammen på. I byen *Hama* mellem Aleppo og Damaskus havde IKS sammen med Islamic Institute arrangeret et seminar om dialogmodeller.

Under opholdet i Beirut havde deltagerne mulighed for at mødes med bl.a. *Michel Nseir* (områdesekretær for Kirkernes Verdensråd), *Muhammad Sammak* (generalsekretær for Christian-Muslim Committee for Dialogue i Beirut), *Riad Jarjour* (generalsekretær for Arab Group for Christian-Muslim Dialogue og formand for Forum for Development, Culture and Dialogue, FDCD), *Ibrahim Mousawi* (journalist, Al-Manar), *Eugene Richard* og *Dima Sensenig-Dabbous* (professorer ved Det Amerikanske Universitet og Notre Dame Universitet). Nogle af os deltog i en samtale mellem professorer og studerende om pavens famøse tale på Notre Dame Universitet og havde mulighed for at tale med kulturminister, *Tarek Mitri*, som tidligere var ansvarlig for Kirkernes Verdensråds kristen-muslimske dialogarbejde. Andre besøgte *Kafa centret* (eller Cedars Capabilities Centre) udenfor Beirut. Vi fik fornemmelsen af en meget spændt og noget opgivende stemning i Beirut. Mange var bange for, at en ny krig skulle bryde ud og kunne ikke se noget håb om en snarlig løsning på problemerne i området.

Efter opholdet i Libanon og Syrien drog den danske gruppe videre til Egypten for at deltage i et kristen-muslimsk, dansk-egyptisk seminar i byen *Minya* (1.-5.nov.), arrangeret af IKS og

Danmission i samarbejde med den egyptiske organisation, Coptic-Evangelical Organisation for Social Services (CEOSS). Seminaret handlede om demokrati- og dialogmodeller. Fra Danmark deltog i alt 15 kristne og muslimer.

Der udfærdiges en rapport om hele turen, som vil blive publiceret i centrets næste nummer af Tidsskrift om Islam & Kristendom i slutningen af året.

Lissi Rasmussen

Træningskursus i anti-diskrimination og religiøs diversitet i Derby 25.-31. oktober.

Undertegnede deltog den 25.-31. okt. i et træningskursus under anti-diskriminationsprojektet, som er startet af CEJI (Centre Europeen Juif d'Information), i samarbejde med The Scarman Trust, Multi-Faith Centre, The Institute for International Cooperation of the German Adult Education Association, Partners Bulgaria Foundation, La ligue de L'Enseignement og Islamisk-Kristent Studiecenter.

I kurset var der deltagere fra Wales, England, Tyskland, Belgien, Frankrig, Bulgarien og Danmark. De udgjorde en sammensat gruppe, som afspejlede en multikulturel og multireligiøs europæisk virkelighed: nogle var troende, nogle var sekularister, mens andre beskrev sig selv som søgende. Nogle var meget bevidste omkring deres identitet og tilhørsforhold, mens andre havde mindre behov for at definere sig. Fælles for alle var engagementet i det sociale arbejde - i at oplyse om fordomme, som kan føre til diskrimination, og dernæst udvikle forståelse mellem forskellige grupper i de respektive europæiske samfund. De fleste arbejdede med undervisning af unge eller voksne.

Modellen for træningsforløbet var et fast skema fordelt over 6 dage med en tilsigtet optrapning og intensivering: Building the foundation, Identity, (dag 1) Cultural Awareness (dag 2), Examining prejudice (dag 3), Confronting prejudice (dag 4), Social Action (dag 5) Evaluation (dag 6). Bl.a. var der dag 4 og 5 "silent discussion" om tørklædedebatten og rollespil om konfliktløsning, som bagefter skulle overføres på et nærværende problem i deltagerens lokalmiljø. Der var følelser af misforståelse og oplevelsen af at støde mod en mur, men fordi der blev lagt ud med identitetsskabende øvelser og vedtagelse af gruppenormer, kom vi alle sikkert igennem programmet med integriteten i behold.

Det er nu meningen, at træningsmodellerne skal relateres til de sammenhænge, vi hver især kommer fra. Også i Danmark er behovet stort for at lære, hvordan man undgår og forebygger diskrimination og religiøs ensretning. Det er vort håb at tilbyde denne slags undervisning, eventuelt i form af workshops eller evt. anvende dem i en lokal konfliktsituation.

Det næste træningskursus afholdes 21. -26. Januar i Sofia, Bulgarien, og IKS sender to repræsentanter.

cand.theol. Eva Bernhagen

Søndag den 10. december kl. 14.00 – 16.00 er der møde med repræsentanter for **Klagekomitéen for Etnisk Ligebehandling**. Der gives en introduktion til Klagekomitéens arbejde, herunder dansk lovgivning, der beskytter borgere mod forskelsbehandling, samt praktiske oplysninger om, hvordan man kan klage til komitéen, hvordan komitéen behandler klager, og hvad man kan få ud af at klage til komitéen.

Kursus på Det Teologiske Fakultet i København 15. - 26. januar 2007

Menneskesyn og socialetik i islam og kristendom

Det Teologiske Fakultet, Københavns Universitet, Købmagergade 46, 1150 K.

Kursusledere: *PhD Safet Bektovic og dr. theol. Lissi Rasmussen*

Kurset falder i to dele: *I første del* gennemgås de historiske og teologisk-filosofiske aspekter af kristen og islamisk socialetik, med særligt fokus på det sociale engagement. Der gives en komparativ analyse af nøglebegreber og principper, der kendetegner islamisk og kristen etik og sammenhængen mellem det religiøse og etisk-moralske.

I anden del tages de mere praksis-relaterede temaer i nutiden op. Hvordan ser muslimer f.eks. på socialetik i et europæisk individualiseret samfund? Der relateres her til kulturmøde- og integrationsproblematikken. Som case anvendes et omsorgsprojekt blandt patienter med kristen og muslimsk minoritetsbaggrund på hospitaler i Københavnsområdet, som blandt andet har ført til teologiske refleksioner over muslimsk omsorgsarbejde.

Tilgangen er således både analytisk og historisk-komparativ, idet kurset sigter mod at indkredse de normgivende etiske værdier i islamisk og kristen tradition og at belyse social-etiske traditioner historisk og aktuelt..

Temaer:

1. Menneskesyn og grundlæggende etiske principper i islam og kristendom. Nyere tendenser i islamisk og kristen etik.
2. Forholdet mellem religion og etik/moral. Eksempler på social-etisk praksis i de to traditioner.
3. Synet på lidelse og død i de to traditioner, ritualer i forhold til det sociale liv (fødsel, omskærelse, dåb, familieliv, ægteskab etc.)
4. Moderne udfordringer til islamisk og kristen etik: genetik, transplantation, abort, prævention, seksuel moral økologi, arbejdsmoral etc.
5. Muslimsk omsorgsarbejde – en udfordring i Danmark. Et bud på en muslimsk sjælesorgsteologi.

Gæstelærere:

Lektor Hans Raun Iversen, cand.mag. sygepl. Ingeborg Ilkjær, Naveed Baig, fængsels- og hospitalsimam, PhD Qulsoom Inayat, lektor og psykoterapeut, Markfield Institute of Higher Education (muslimsk), Leicester.

Der sammensættes et *kompendium* med relevante artikler.

Kurset udbydes både som **enkeltfagskursus** og som **emnekursus** under Åbent Universitet:

Enkeltfagskursus gennemføres med en afsluttende eksamen, kan indgå som dele af et samlet akademisk uddannelsesforløb af teologisk eller humanistisk art. Det kan også tjene som tillægsuddannelse til anden højere uddannelse samt som efter- og videreuddannelse (f.eks. som led i en fleksibel masteruddannelse fra Det teologiske Fakultet).

Emnekursus under Åbent Universitet. Ved optagelse stilles i princippet de samme adgangskrav som ved optagelse på de ordinære universitære uddannelser, dvs. studenter- eller HF-eksamen. Universitetet kan dog under visse omstændigheder dispensere fra disse adgangskrav, hvis ansøgeren skønnes at have erhvervet sig de nødvendige faglige forudsætninger ad anden vej.

Eksamensform: Kravene for emnekursus er: a) aktiv deltagelse (75% af afholdte timer dokumenteret ved protokol); b) pensum i et omfang af 1200-1500 sider; c) udarbejdelse af en skriftlig hjemmeopgave, der har et omfang af ca. 12-15 sider og baseres på 500-750 sider litteratur efter aftale med faglæreren. Opgavebesvarelsen bedømmes af læreren. Der gives bedømmelsen Bestået/Ikke bestået.

Tilmelding ved henvendelse til Lissi Rasmussen tlf. 35373526 e-mail: lissi@teliamail.dk